

تورم و نقدینگی در ایران



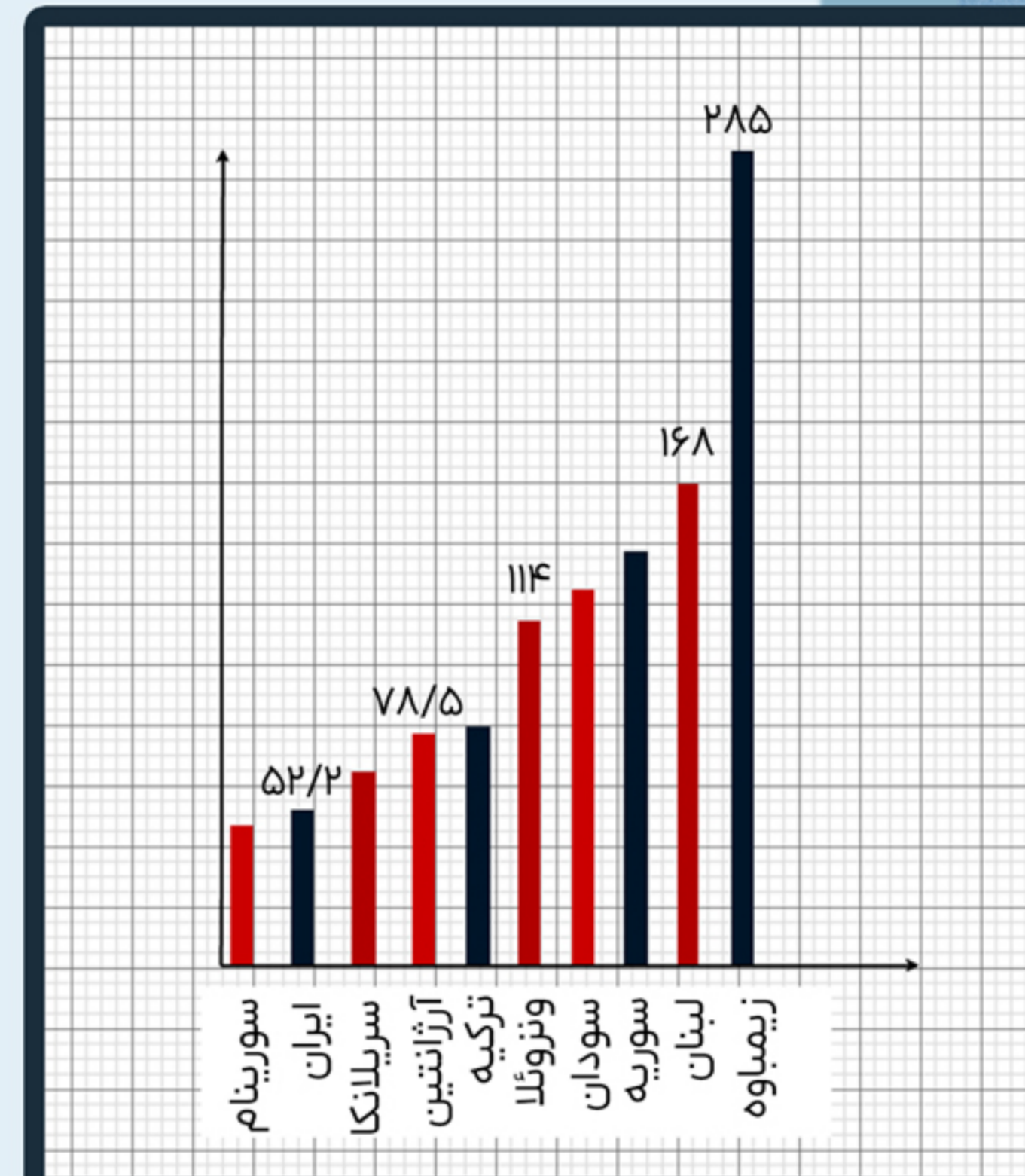
به هرگونه افزایش یا کاهش سطح عمومی قیمت ها در جامعه تورم می‌گویند و این تورم می‌تواند جنبه مثبت (افزایش قیمت‌ها) یا منفی (کاهش قیمت‌ها) داشته باشد و برخی کشورها دارای تورم رکودی یا ابر تورمی هستند

علل رشد نقدینگی در ایران

- کسری بودجه دولت
- افزایش بدهی دولت به بانکها
- کاهش ارزش پول ملی و افزایش نرخ ارز
- ازدیاد بانکهای خصوصی، خلق نقدینگی، بنگاهداری و ارائه وام به ذی‌نفعان
- تأمین مالی نادرست دولت از طریق بورس
- تحریم‌ها و انحصارگرایی در بازارها
- خصوصی‌سازی و مولدسازی غیرشفاف
- افزایش پایه پولی و استقراض از بانک مرکزی
- نرخ بهره حقیقی منفی

راهکارهای کاهش نقدینگی

- کاهش استقراض از بانک مرکزی (عدم تأمین کسر بودجه از طریق خلق پول یا استقراض پول)
- هدایت نقدینگی و افزایش سرمایه‌گذاری در بخش تولید
- تصویب مالیات بر عایدی سرمایه و درآمد
- کاهش نفرین منابع و ارتقای کیفیت نهادی
- افزایش انضباط پولی و اعتماد به سیاست‌گذار
- عدم قیمت‌گذاری دستوری (استفاده از سازوکار عرضه و تقاضا)
- جلوگیری از سفته‌بازی ارزی و جبران کسری بودجه دولت
- کاهش در حجم و چاپک‌سازی دولت



نرخ تورم در ایران و سایر کشورها در سال ۱۴۰۱



- کشورهای تورم منفی: ژاپن، سوئیس، چین
- + کشورهای تورم مثبت: آمریکا، انگلیس، ایتالیا
- 🔥 کشورهای ابرتورمی: ونزوئلا، سودان، لبنان
- 👤 کشورهای تورم رکودی: ایران، نیجریه

راهکارهای کاهش تورم

- کاهش فشار هزینه (مانند کاهش قیمت نهاده‌های تولیدی به ویژه حامل‌های انرژی)، تقویت ارزش پول و نیز ارتقای بهره‌وری
- ایجاد اصلاحات در عوامل ساختاری اقتصاد، مانند رشد نامتوازن بخش‌های مختلف اقتصادی، وابستگی درآمدهای دولت به درآمدهای ناشی از بخش نفت، کاهش ناپذیری عرضه در بخش کشاورزی
- اصلاح ساختار هزینه‌ای و درآمدی دولت (کاهش تکیه بر درآمد نفتی)
- کاهش در فشار تقاضا، مانند افزایش عرضه پول و سیاست‌های انبساط مالی به‌ویژه کسری بودجه دولت
- برقراری پیمان‌های پولی منطقه‌ای (مصونیت از آثار تحریمی دلار و یورو)

علل تورم در ایران

سیاست‌های ضدچرخه‌ای جبران کسری بودجه دولت
تورم ناشی از نااطمینانی و افزایش انتظارات تورمی
سرکوب مالی و قیمت‌گذاری دستوری
نرخ بهره حقیقی شدید منفی و عدم استقلال بانک مرکزی

مرکز آموزش و پژوهش‌های سلامت اداری و مبارزه با فساد

سال دوم شماره بیست و یکم شهریورماه ۱۴۰۲

منبع: <https://doi.org/10.22108/ies.2020.107956.1017-Asghar-Mo-barak-Journal-of-International-Economics-Studies>

